

Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda

tanterve

ÉNEK-ZENE 1-4. ÉVFOLYAM

„MIELŐTT MÁS NÉPEKET AKARUNK MEGÉRTENI, MAGUNKAT KELL MEGÉRTENÜNK.

SEMMI SEM ALKALMASABB ERRE, MINT A NÉPDAL.”

Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, melynemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok..." (Kodály Zoltán)

Évfolyam	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	2	2	2	2
Éves óraszám	72	72	72	72

Az ének-zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain.

Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbáliskommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A tanuló megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg.

A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincse, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

ÉNEK-ZENE 1–4. ÉVFOLYAM

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az alsó tagozaton kiemelt nevelési-oktatási cél, az éneklés megszerettetése. A zenei anyanyelv megismerése, elsajátítása és használata segít megalapozni az értékörzést, a tanulók nemzeti identitását. A népdalok tanítása számtalan élethelyzetre ad példát és kínál megoldást.

További cél, hogy az aktív éneklés és a zenehallgatás során a tanulók örömteli élményekhez jussanak. Fedezzék fel a zenei alkotás örömét, kifejező éneklésük, hangszeres játéku, ritmikai alkotásaik, saját kis zenei kompozícióik által. Fejlődjön ritmikai készségük, zenei hallásuk, tanuljanak meg alapszinten kottát írni és olvasni. Ismerjenek meg zeneirodalmi alkotásokat, korosztályuknak megfelelő módon. Ehhez kapcsolódik a koncert-pedagógia. A tanulók számára biztosítani kell, tanévenként legalább egy közös hangverseny látogatást, mely hozzásegíti őket az élő muzsikálás szépségének megbecsüléséhez.

Az imádság egyik legkifejezőbb módja az éneklés. Katolikus iskolánkban kiemelkedően fontos szerepe van az énekes imádságoknak. A gyermekeknek meg kell ismerniük, meg kell tanulniuk az iskolai liturgiák és a misék énekes anyagát ahhoz, hogy a liturgikus cselekményeknek ne szemlélői, hanem szereplői, átélői legyenek.

~~A furulya ideális hangszer bármely korosztálynak. A kezelése egyszerű, a lehető leghamarabb lehet sikerélményt elérni, és alkalmas kezdő hangszernek, illetve önállóan is megállja a helyét. Az együtt zenéléshez is alkalmas dallamhangszer, de akár énekhangot is lehet vele kísérni, így a közös zenélésből is kiveszi a részét.~~

ÉNEK-ZENE 1–2. ÉVFOLYAM

Az **alapozás időszakát** az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását. A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik. Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és

alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása. Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása. A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen. A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.

A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

AZ 1–2. ÉVFOLYAMON AZ ÉNEK-ZENE TANTÁRGY ALAPÓRASZÁMA: 144 ÓRA; szabadon felhasználható 8 óra.

A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén beleépítjük az ismeretszerzés mellé a az egyházi énekek tanulását, játékos gyakorlást és az értékeléseket is.

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám		
	1-2. évf.	1.évf.	2.évf.
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	70	35	35
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	27	14	13
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	13	7	6
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	13	7	6
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	13	5	8
EGYHÁZI ÉNEKEK, FURULYA/SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	8	4	4
Összes óraszám:	144	72	72

ÉNEK-ZENE 1. ÉVFOLYAM

Éves óraszám: 72 óra/év

Heti óraszám: 2 óra/hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	35
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	14
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	7
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	7
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	5
EGYHÁZI ÉNEKEK, SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	4
Összes óraszám:	72

Témakör: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Énekes anyag az 1.évfolyamra

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzeteket, életképeket kifejező dalok

Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyenlőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás, Tóbiás; Én kis kertem kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudat; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Szent Gergely doktornak; Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje; Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűj el; Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers:Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska?

Mondókák, kiszámolók

Egy – megérett a meggy; Névcsőfolók – pl. Balázs, csípjen meg a darázs; Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek, szeretik a peracet

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangjaitól megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése –A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés. –Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül –A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán –A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban –Legalább 20 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete –A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása –Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció –A kézjel, mint jelrendszer ismerete –Szolmizációs kézjelről való éneklés	–Népdal –Gyermekjátékdal –Körjáték –Néptánc –Hangszerkíséret –Szolmizáció –Kézjel	–Magyar nyelv és irodalom, –Matematika, –Testnevelés- Néptánc, –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, –Hittan –Liturgia

Témakör: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 14 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását megelőzi az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zenehallgatási anyag az 1. évfolyamra

Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánca, lánca, eszterlánc; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcúfolók- „Ádám kutya ül a hátán”

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
- képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;
- felismeri a zongora hangját;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni az zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása; –Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése; –Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben; –A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; –Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre; –Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban; –A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban; –A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.	–Énekhang, –Gyermeckar, –Vegyeskar, –Zongoramű, –Kíséret, –Népdalfeldolgozás, –Zenekar, –Duó.	–Magyar nyelv és irodalom, –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, –Hittan –Testnevelés- –Néptánc, –Hittan –Liturgia

Témakör: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár ritmusokat, a negyed szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlődőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben –Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója –Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: –a zenei hangsúly érzékeltetésével, –mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, –felelgetős ritmusjátékokkal, –ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére –Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában; –Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével. –Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása –Egyenletes lüktetés, mérő –Negyed, nyolcadpár kotta, fél értékű szünet –2/4-es ütem –Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang	–Mérő, –Ritmus, –Szünet, –Ütem, –Ütemvonal, –Záróvonal, –Ismétlőjel, –Ütemmutató, –Ritmushangszer, –Rögtönzés, –Ötvonalas rendszer, –Vonal-vonalköz, –Pótvonat, –Kezdőhang-záróhang, –Gyors-lassú, –Ostinató, - ritmuskánon	–Magyar nyelv és irodalom, –Testnevelés-Néptánc –Vizuális kultúra, –Dráma és színház –Matematika –Digitális kultúra, –Hittan
–Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon		

Témakör: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
- rövid dallamsorokat rögtönöz;
- örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekli és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; –Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; –Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; –Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; –A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; –Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; –Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; –A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív	–Halk, –Hangos, –Hangmagasság, –Hangszín, –Hangerő, –Dallam, –Dallamsor, –Kánon	–Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, –Magyar nyelv és irodalom, –Matematika, –Testnevelés- –Néptánc, –Hittan
–használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; –A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete; –A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; –kánon éneklésmódjának elsajátítása.		

Témakör: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás**Óraszám: 5 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;

- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- képes egyszerű kottában tájékozódni;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); –A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; –A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záráhang stb.; –A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; –A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; –Negyed, nyolcadpár értékű kotta, a negyed értékű szünet grafikai képe és írása –Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása;	–Hangjegy	–Vizuális kultúra, –Magyar nyelv és irodalom –Testnevelés-Néptánc –Matematika, –Testnevelés-Néptánc, társastánc –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház,
–A lá - szó - mi szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban.		

Témakör: Zenei ismeretek/ Egyházi énekek, furulya/szabadon

felhasználható Óraszám: 4 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, rórate miséken, paraliturgikus cselekményeken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek / Énekes anyag:

Advent: Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő Éneklő Egyház: 6

Karácsony: Mennyből az angyal -Szent vagy Uram/ Hozsanna: 25

Csordapásztorok - Szent vagy Uram/ Hozsanna: 20

Nagyböjt: Jézus világ Megváltója - Szent vagy Uram/ Hozsanna: 70

Ó Jézus, Jézus, ó lankadt Jézus - Szent vagy Uram /Hozsanna: 74

Húsvét: Krisztus feltámadott – Szent vagy Uram / Hozsanna: 88

Mennybemenetel: Krisztus a mennybe fölmege – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 95

Pünkösöd: Szentlélek Isten, szállj reánk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 102

Évközi idő: Áldjad ember e nagy jódat –Szent vagy Uram /Hozsanna: 109

Hozzád sóhajt a lélek Urunk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 223

Mária: Mária hozzád száll imám

Szentek: Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Árpádházi Szent Erzsébet

Szent Cecília énekverseny: Jól vigyázz kicsi kéz

Mise- ordinárium: Szigeti Kilián: Missa Hungarica: Uram irgalmazz

Szent vagy

Isten bányája

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 5 egyházi éneket, és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor.

ÉNEK-ZENE 2. ÉVFOLYAM

Éves óraszám: 72 óra/év

Heti óraszám: 2 óra/hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	35
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	13
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	6
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	6
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	8
EGYHÁZI ÉNEKEK, FURULYA/SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	4
Összes óraszám:	72

Témakör: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOKNAK MEGFELELŐ GYERMEKDALOK, GYERMEKJÁTÉKDALOK, VAGYIS OLYAN ZENEMŰVEK, MELYEK AZ ÉLETKORNAK MEGFELELŐ ÉLETHELYZETEK ZENEI KÉPÉT ADJÁK. LEHETŐSÉGET ADNAK JÁTÉKRA, KÜLÖNBÖZŐ MOZGÁSFORMÁK KITALÁLÁSÁRA, GYAKORLÁSÁRA. A DALOK ELSŐSORBAN, DE NEM KIZÁRÓLAGOSAN PENTATON HANGKÉSZLETŰEK, FIGYELEMBE VÉVE A GYERMEK HANGTERJEDELMÉT IS.

Énekes anyag a 2.évfolyamra

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek, életképek

A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harcsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránykám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltesse, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tűt; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Köketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit;

Szélről legeljetek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács; Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás!; A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!; Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 35 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés. – Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül – A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán – A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban – Legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete – A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása – Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció – A kézjel, mint jelrendszer ismerete – Szolmizációs kézjelről való éneklés	– Népdal – Gyermekjátékdal – Körjáték – Néptánc – Hangszerkíséret – Szolmizáció – Kézjel	– Magyar nyelv és irodalom, – Matematika, – Testnevelés- Néptánc, társastánc – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház, – Hittan – Liturgia

Témakör: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását megelőzi az egyik

legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételéről történő megtekintése.

Zenehallgatási anyag a 2. évfolyamra

Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnóvesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermeknek I./1. Játzó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tűt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshéjban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
- képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömet;
- felismeri a zongora hangját;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni az zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása; –Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése; –Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;	–Énekhang, –Gyermeckar, –Vegyeskar, –Zongoramű, –Kíséret, –Népdalfeldolgozás, –Zenekar, –Duó.	–Magyar nyelv és irodalom, –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, –Hittan –Testnevelés- Néptánc, –Hittan
–A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; –Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre; –Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban; –A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban; –A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.		–Liturgia

Témakör: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben –Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója –Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: –a zenei hangsúly érzékeltetésével, –mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, –felelgetős ritmusjátékokkal,	–Mérő, –Ritmus, –Szünet, –Ütem, –Ütemvonal, –Záróvonal, –Ismétlőjel, –Ütemmutató, –Ritmushangszer, –Rögtönzés, –Ötvonalas rendszer, –Vonal-vonalköz, –Pótvonal,	–Magyar nyelv és irodalom, –Testnevelés-Néptánc –Társastánc –Vizuális kultúra, –Dráma és színház –Matematika –Digitális kultúra, –Hittan
–ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére –Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában; –Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével. –Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása –Egyenletes lüktetés, mérő –Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet –2/4-es ütem –Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonal, ütemvonal, kezdőhang – záróhang –Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon	–Kezdőhang-záróhang, –Gyors-lassú, –Ostinató, ritmuskánon	

Témakör: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
- rövid dallamsorokat rögtönöz;
- örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekli és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; –Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; –Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; –Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; –A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; –Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; –Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; –A testhangszerek és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; –A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; –A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; –kánon éneklésmódjának elsajátítása.	–Halk, –Hangos, –Hangmagasság, –Hangszín, –Hangerő, –Dallam, –Dallamsor, –Kánon	–Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, - Magyar nyelv és irodalom, –Matematika, –Testnevelés- Néptánc, –Hittan

Témakör: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- képes egyszerű kottában tájékozódni;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); –A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; –A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; –A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; –A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; –Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása –Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; –A lá - szó – mi – ré – dó – alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban.	–Hangjegy	–Vizuális kultúra, –Magyar nyelv és irodalom –Testnevelés-Néptánc –Matematika, –Testnevelés-Néptánc, –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház,

Témakör: Zenei ismeretek/ Egyházi énekek, furulya/szabadon felhasználható

Óraszám: 4 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, osztálymiséken, paraliturgikus cselekményeken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek/Énekes anyag

Advent: Harmatozzatok égi magasok – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 2

Ó fényességes szép hajnal –Szent vagy Uram/Hozsanna: 11

Karácsony: Az ige megtestesült Názáretben –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 18

Dicsőség mennyben az Istennek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 21	
Pásztorok, pásztorok örvendezve –Szent vagyUram/ Hozsanna: 32	
Vízkereszt: Az isteni gyermeket – Szent vagy uram/ Hozsanna: 43	
Hamvazószerda: Hamvazkodjál hívő lélek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 51	
Nagybőjt: Keresztények sírjaitok –Szent vagy Uram/Hozsanna: 71	
Királyi zászló jár elől –Szent vagy Uram/Hozsanna: 82	
Húsvét: Feltámadt Krisztus e napon –Szent vagy Uram/Hozsanna: 87	
Pünkösd: Szenlélek Isten –Szent vagy Uram/Hozsanna: 102	
Évközi idő: Égből szállott szent kenyér –Szent vagy Uram/Hozsanna: 114	
Zengiünk Jézus szent nevének –Szent vagy Uram/Hozsanna: 151	
Mária: Te vagy földi éltünk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 195	
Szentek: Szent Gergely doktornak –Éneklő Egyház: 256	
Szent Cecília Énekverseny: Nem lesz egyedül a szívem	
Szent Márton- napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén	
Responzórium: Áldjad, én lelkem az Urat éneklő Egyház: 634	
Alleluják: Karácsonyra – éneklő Egyház: 424	
Könnyű magyar ordinárium gregorián és népi dallamokból:	
Uram irgalmazz – Éneklő Egyház: 482	
Szent vagy – Éneklő Egyház: 448	
Isten báránya – Éneklő Egyház: 461	
A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468	

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 10 egyházi éneket, és képes a közösséggel együtt elénekelni, a liturgikus alkalmakkor.

ÉNEK-ZENE 3-4. ÉVFOLYAM

A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az előzőekben megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.

A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel éneklük.

A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvaráció, osztinató). A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás) és saját készítésű hangzó eszközökkel reprodukálják.

A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.

A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.

A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.

Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

Az 3–4. ÉVFOLYAMON AZ ÉNEK-ZENE TANTÁRGY ÓRASZÁMA: 144 ÓRA; szabadon felhasználható 8 óra.

A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén beleépítjük az ismeretszerzés mellé a furulyaórákat, illetve az egyházi énekek tanulását, játékos gyakorlást és az értékeléseket is.

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám		
	3- 4. évf.	3. évf	4. évf.
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	70	35	35
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	27	14	13
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	12	6	6
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	11	5	6
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	16	8	8
EGYHÁZI ÉNEKEK, FURULYA/SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	8	4	4
Összes óraszám:	144	72	72

ÉNEK-ZENE 3. ÉVFOLYAM

Éves óraszám: 72 óra/év

Heti óraszám: 2 óra/hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	35

ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	14
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	6
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	5
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	8
EGYHÁZI ÉNEKEK, FURULYA /SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	4
Összes óraszám:	72

Témakör: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető.

Énekes anyag a 3.évfolyamra

Életképek

Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském

Párosítók→Leányok, legények

Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom

Táncnóták→Táncos dalok

Erdőjáróznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják

Tréfás dalok

A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyültek, összegyültek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony

„Mesés” dalok

Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzsi: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán–Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- ~~hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;~~
- hangterjedelme túllép az oktávon.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt;
- emlékezetből éneklí a Himnuszot;
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
- előadói készsége tovább fejlődik;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük;
- érzékeli a lineáris és a vertikális történeteket a zenében.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Magyar népdalok hallás utáni megtanulása; – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció; – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzsika zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra; – Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével; – Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra; – Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése; – Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben; – Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ; – Legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése;	– Tempo giusto, – Magyar népszokások – Jeles napok, – Táncmuzsika	– Magyar nyelv és irodalom, – Matematika, – Testnevelés- Néptánc, – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház, – Hittan – Liturgia

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; –A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; –A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.		

Témakör: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 14 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását megelőzi az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zenehallgatási anyag a 3. évfolyamra

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Háry János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese

Bartók Béla: Gyermeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29. Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Megfogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába)

Josquin: A tücsök

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ

Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc

Johann Strauss: Tik-Tak polka

Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „*Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha*”

Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc

Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban; –Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában; –Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében; –Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben; –A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; –Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül; –Zenei befogadói készség fejlődése; – Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények	–Himnusz; –Visszatérés a zenében, vagy ABA forma; –Duett; –Szólóének (dal)	–Magyar nyelv és irodalom, –Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, –Hittan –Testnevelés- Néptánc, –Hittan –Liturgia

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással; –A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása; –A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; –A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; –Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.		

Témakör: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
- aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedülálló nyolcadot azok szüneteivel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa.
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; –Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; –Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; –Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: –a zenei hangsúly érzékeltetésével, –mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, –felelgetős ritmusjátékokkal, –ritmusvariációval,	–Mérő, –Ritmus, –Szünet, –Ütem, –Ütemvonal, –Szinkópa; –Zenei hangsúly; –Páratlan lüktetés	–Magyar nyelv és irodalom, –Testnevelés-Néptánc –Vizuális kultúra, –Dráma és színház –Matematika –Digitális kultúra, –Hittan

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–osztinatóval, –befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz –Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok,csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; –Szinkópa; –Egyedül álló nyolcad és szünete; –Egész értékű kotta és szünete; –4/4 –es ütemfajta.		

Témakör: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangj sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekl és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; –Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; –A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; –Kánonok éneklése, gyakorlása;	–Forte; –Piano; –Halkítás-erősítés; –Dallam- és szöveghangsúly; –Pentaton hangsor; –Violinkulcs.	–Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, Magyar nyelv és irodalom, –Matematika,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; –Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; –A pentaton hangkészlet kiegészül az alsószó és a felső dó hanggal; –Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; –A violinkulcs.		–Testnevelés-Néptánc, –Hittan

Témakör: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); –A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;	–A korábbiak elmélyítése	–Vizuális kultúra, –Magyar nyelv és irodalom –Testnevelés-Néptánc –Matematika, –Testnevelés-Néptánc,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; –A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; –Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; –A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; –A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; –Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; –Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; –A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; –Violinkulcs írása; –Szinkópa ritmus grafikai képe és írása; –Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; –Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; –A 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; –Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában;		–Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház,

Témakör: Zenei ismeretek/ Egyházi énekek, ~~furulya~~/szabadon felhasználható

Óraszám: 4 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, ~~osztálymiséken~~, paraliturgikus cselekményeken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek/Énekes anyag

Advent: Az Úr Isten –Szent vagy Uram/Hozsanna: 6

Ébredj ember –Szent vagy Uram/Hozsanna: 9

Karácsony: Az Isteni gyermeket –Szent vagy Uram/Hozsanna: 23

Ó gyönyörűszép –Szent vagy Uram/Hozsanna: 29

Vízkereszt: János áll a part felett -Éneklő egyház/Hozsanna: 45

Nagyböjt: Áll a gyötrött Isten anyja –Szent vagy Uram/Hozsanna: 65

Királyi zászló jár elől -Szent vagy Uram/Hozsanna: 82

Húsvét: Örvendjete angyalok –Szent vagy Uram/Hozsanna: 85

Feltámadt Krisztus –Szent vagy Uram/Hozsanna: 87

Pünkösd: Jöjj, Szentlélek Úristen –Szent vagy Uram/Hozsanna: 259

Évközi idő: Zeng a harang –Szent vagy Uram/Hozsanna: 232

Örvendezzünk jertek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 257

Kezdődik az ének –Szent vagy Uram/Hozsanna: 229

Mária: Szívünk, lelkünk -Szent vagy Uram/Hozsanna: 177

Mennynek Királyné asszonya –Szent vagy Uram/Hozsanna: 205

Szentek: Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Szent Cecília énekverseny: Ez az a nap mit az Úr rendelt

Kihez az Úr elküldé angyalát – Szent Vagy Uram/Hozsanna: 218.B

Responzórium: Adventre –Éneklő Egyház: 502

Karácsonyra – Éneklő Egyház: 518

Alleluja: Évközi időre – Éneklő Egyház: 433

Mise Ordinárium: Szigeti Kilián: Missa Hungarica: Uram irgalmazz

Szent vagy

Isten báránya

A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 15 egyházi éneket és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor
- A zsoltáreneklés technikáját megismerte, gyakorolja
- Kottaolvasásra képes – megismerte a zsoltárok kottázási módját, jelöléseit.

ÉNEK-ZENE 4. ÉVFOLYAM

Éves óraszám: 72 óra/év

Heti óraszám: 2 óra/hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
ZENEMŰVEK/ÉNEKES ANYAG	35
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁS	13
ZENEI ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS	6
ZENEI ISMERETEK/HALLÁSFEJLESZTÉS	6
ZENEI ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS	8
EGYHÁZI ÉNEKEK, FURULYA/SZABADON FELHASZNÁLHATÓ	4
Összes óraszám:	72

Témakör: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető.

Énekes anyag a 4.évfolyamra

Életképek

A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én; Pásztorember vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám

Párosítók-→ Leányok, legények

Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi

Állatos dalok

A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacsa fürdik

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdek jeles napján.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- hangterjedelme túllép az oktávon.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt;
- emlékezetből éneklí a Himnusz;
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
- előadói készsége tovább fejlődik;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük;
- érzékeli a lineáris és a vertikális történeteket a zenében.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Magyar népdalok hallás utáni megtanulása; – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció; – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzsika zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra; – Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével; – Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra; – Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése; – Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben; – Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ; – Legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése;	– Tempo giusto, – Magyar népszokások – Jeles napok, – Táncmuzsika	– Magyar nyelv és irodalom, – Matematika, – Testnevelés- Néptánc, – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház, – Hittan – Liturgia

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; –A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; –A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.		

Témakör: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását megelőzi az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zenehallgatási anyag a 4. évfolyamra

Erkel Ferenc: Himnusz

Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat)

Kodály Zoltán: Hány János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villő – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdeknek)

Bartók Béla: Gyermeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök)

Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban

Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar

Clément Janequin: A madarak éneke

W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal

W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet

Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca

Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója

Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni)

Rossini: Macska – duett

Prokofjev: Péter és a farkas - részletek

Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca

Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska

Témakör: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
- aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; –Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; –Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; –Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: –a zenei hangsúly érzékeltetésével, –mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, –felelgetős ritmusjátékokkal, –ritmusvariációval, –osztinatóval, –befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz –Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; –szinkópa, nyújtott és éles ritmus; –egyedül álló nyolcad és szünete; –egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; – 3/4 és 4/4 –es ütemfajta.	–Mérő, –Ritmus, –Szünet, –Ütem, –Ütemvonal, –Szinkópa; –Zenei hangsúly; –Nyújtott és éles ritmus; –Páratlan lüktetés	–Magyar nyelv és irodalom, –Testnevelés-Néptánc –Vizuális kultúra, –Dráma és színház –Matematika –Digitális kultúra, –Hittan

Témakör: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A TÉMAKÖR TANULÁSA HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A TANULÓ A NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ VÉGÉRE:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneklés és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
–A tudatosított zenei elemek gyakorlásainál több kontextusban; –Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; –A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; –Kánonok éneklése, gyakorlása; –A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; –Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszíneinek megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; –A pentaton hangkészlet kiegészül az alsószó és a felső dó hanggal; –fá és ti hangok - hétfokú hangsor; –A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; –Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben;	–Forte; –Piano; –Halkítás-erősítés; –Dallam- és szöveghangsúly –Pentaton hangsor; –Hétfokú hangsor;	–Vizuális kultúra, –Digitális kultúra, –Dráma és színház, Magyar nyelv és irodalom, –Matematika, –Testnevelés- Néptánc, –Hittan

Témakör: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
---	-----------------	----------------------------

-A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); -A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; -A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; -A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; -Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; -A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; - A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; -A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; -Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; -Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; -A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; -Violinkulcs írása; -Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;	-A korábbiak elmélyítése	-Vizuális kultúra, -Magyar nyelv és irodalom -Testnevelés-Néptánc -Matematika, -Testnevelés-Néptánc, -Vizuális kultúra, -Digitális kultúra, -Dráma és színház,
-Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; -Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; -A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása; -Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; -A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.		

Témakör: Zenei ismeretek/ Egyházi énekek, furulya/szabaddon

felhasználhatóÓraszám: 4 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, ~~osztálymiséken~~, paraliturgikus cselekményeken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi Énekek/Énekes anyag

Advent: Ó fényességes szép hajnal –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 11

Menj el sietséggel –Éneklő Egyház: 20

Karácsony: Vigasságos hangos –Szent vagy Uram/Hozsanna: 36

Fel nagy örömré –Éneklő egyház: 45

Nagybőjt: Bűnbánóknak menedéke- Szent vagy Uram/Hozsanna: 58

A keresztfához megyek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 63

Áll a gyötrött Isten anyja – Szent vagy Uram/Hozsanna: 65

Húsvét: Dicsőség, szent áldás tisztesség _Szent vagy Uram/Hozsanna: 86

Krisztus a mennybe fölmene –Szent vagy Uram/Hozsanna: 95

Pünkösd: Szentlélek Isten szállj le ránk –Szent vagy Uram/Hozsanna: 102

Évközi idő: Ó, Jézus emlékezni rád- Szent vagy Uram/Hozsanna: 152

Felajánljuk néked -Szent vagy Uram/Hozsanna: 233 e

Futva jöttem elibéd- Szent vagy Uram/Hozsanna: 222

Uram Jézus, légy velünk –Szent vagy Uram/Hozsanna: 150

Mária: Mennyei Királyné Asszonya –Szent vagy Uram/Hozsanna: 205

Szentek: Ah, hol vagy, Magyarok – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 294.A

Szent Gellért püspök, népünk térítője – Éneklő Egyház: 296

Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Szent Erzsébet asszony –Éneklő Egyház: 310

Szent Cecília énekverseny: Add a kezéd, hogy zengjük az Úrnak

Responzórium: Nagybőjt-re:-Éneklő Egyház: 534

Húsvétra: Éneklő Egyház: 546

Alleluja: Húsvétra _Éneklő Egyház: 427

Könnyű magyar ordinárium gregorián és népi dallamokból:

Uram irgalmazz – Éneklő Egyház: 482

Szent vagy – Éneklő Egyház: 448

Isten báránya – Éneklő Egyház: 461

A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 20 egyházi éneket (népének, gregorián dallam), és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor
- A zsoltáreneklés technikáját megismerte, gyakorolja
- Kottaolvasásra képes – megismerte a zsoltárok kottázási módját, jelöléseit.